

ΕΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον τὴν πρώτην καὶ δεκάτην ἕκτην ἐκάστου μηνός,

ὑπὸ

Ἀλεξάνδρου. Γ. Σκαλίδου.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΑΙΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐν Ἑλλάδι	δραχ. 10.
Ἐν Τουρκίᾳ	φράγ. 16.
Ἐν Μολδοβλαχίᾳ	φλωρ. 2.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Ὀκτωβρίου καὶ λήγουσι τὴν 30 Σεπτεμβρίου.

ΑΘΗΝΗΣΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΔΙΓΓ. ΚΑΝΔΡΙΩΤΟΥ.

ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΛΙΩΤΙΣΣΗΣ,
ΑΡΙΘ. 14.

1868.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Δ'.—ΦΥΛΛΑΔ. 101.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 1 Δεκεμβρίου 1868.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἱστορία τῶν εὐρωπαϊκῶν χορῶν.— Περὶ τῆς ποιήσεως τῶν Ζακυνθίων.— Τὸ βραβεῖον τῶν περιστερῶν.— Βιβλιογραφία.— Ποίησις.— Τὸ ἄνθος τῆς Ἀλόης.— Μῦθος.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΧΟΡΩΝ.

I

Περὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν χορῶν χάρασσον ἐνταῦθα ὀλίγας γραμμάς, νομιζῶ ὅτι δὲν ἄπτομαι ψυχροῦ τινος καὶ ὑποχονδριακοῦ θέματος. Μολονότι ὁ ἀπὸ τῶν ἀποκρέω δὲν ἐθώπευσεν ἔτι τὸ πρόσωπόν μας, οἱ χοροὶ ὅμως πάντοτε τέρπουσι τὴν φρένα, καὶ δι' ἰλαροῦς καὶ ἀφρόντιδας ἀνθρώπους, (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν γυναικῶν) πᾶς ὁ χρόνος εἶνε ἀποκρέω.

Ὁ χορὸς, ἀλλόκοτος προσωποποίησις τοῦ πολυταράχου, τοῦ εὐκινήτου, τοῦ τρελοῦ, οὕτως εἰπεῖν τῆς νεότητος, εἶνε ἐκ τῶν εὐσομοτέρων καὶ γλυκυτέρων ἐδεσμάτων τὰ ὅποια αἱ κοινωνίαι παρέθεσαν ἐν τῇ πανδαισίᾳ τῶν διασκεδάσεων. Εἶνε ἐκ τῶν μέσων δι' ὧν ἡ συσχέτισις καὶ συγκοινωνία τῶν ἀτόμων καθίσταται ἀριστοτέρα καὶ ἐπιζήτητος.

Τὸ νὰ μὴ ἀγαπᾷ νέος τις τὸν χορὸν εἶνε ὡς νὰ μὴ ἀγαπᾷ καὶ ἐπιθυμῇ ὁ ὅσιος πνευματικὸς τὰς ὠραίας ἀμαρτωλάς, ὁ ἰατρὸς τὴν πολλαπλασίασιν τῶν ἀσθενῶν,

ὁ δικηγόρος τὴν τῶν ἐρίδων καὶ ἡ γυνὴ . . . τὸν ἄνδρα.

Τὰ πάντα κινοῦνται, χορεύουσιν ἐν τῷ νῷ τοῦ νέου καὶ τῆς γυναικὸς—περιττὸν νὰ προσθέσω τῆς νέας διότι, ἂν ὑπάρχωσι καὶ γραῖαι γυναῖκες, θὰ ὁμιλήσω ἄλλαχού.

Τὸν χορὸν πᾶν ἔθνος, πᾶσα φυλὴ καὶ ἡ ἀγριωτέρα ἔτι ἠγάπησεν. Ἄν ἀρχίσῃ τις ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων μέχρι τῶν πυρολατρῶν θὰ ἴδῃ τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Οἱ Ἕλληνες θεοὶ ποσάκις, οἰνοχοοῦντος τοῦ χωλοῦ Ἰφαιστοῦ, δὲν ἐχόρευσαν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἂν ὄχι τετράζυγα, τοῦλάχιστον τὸν συρτὸν, ὅστις διετηρήθη μὲ τροποποιήσεις τινὰς ἰδίως ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀλυμπον ὑρεσιβίων; Καὶ αὐτοὶ οἱ ψυχροὶ Σκανδιναυοὶ, ὁ Freys, ὁ χαρίεις τῆς εἰρήνης θεὸς ἐχόρευεν εἰδὸς τι galor μετὰ τῆς θεᾶς τῆς χαρᾶς, τῆς ὠραίας Freya.

Ὁ χορὸς, ὁ ἔρως, καὶ ὁ οἶνος αἰείποτε ἐπεθύμηταν νὰ συμβαδίζωσι· διὰ τοῦτο ἡ ἑλληνικὴ μυθολογία παριστᾷ τὸν κρασοπατέρι τὸν Βάκχον ἐν χοροῖς καὶ ὄργανοις ἐντρυφόντα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἐρατεινῆς Ἀριάδνης, ἣτις ἐδάγκασε τὸ κυδόνι, ἢ μᾶλλον ἔφαγε τὴν χυλόπητταν τοῦ Θησέως, ἣν διὰ τοῦ χοροῦ ἐχώνευσε καλῶς.

Δὲν εἰξεύρομεν ἐὰν ἐχόρευσάν ποτε οἱ πρωτόπλαστοι ἐν τῷ παραδείσῳ, ἀλλ' ὑποθέτομεν ὅτι καὶ ἀκουσίως αὐτῶν μετὰ τὴν ἐκ τούτου ἀποβολὴν των, ἔκαμον

ἀρκούντες χορευτικές τροπές, ἵνα παλάτιον τὴν ἰστορίαν καὶ τὴν ἠθοποιίαν ἐπιπέσει πρὸς τὰ θεάματα καὶ τοὺς χοροὺς ἐπιθυμίαν τῶν πολιτῶν, διευκόλυνον τὴν ἀπόλαυσιν ταύτην, ὅπως βίπτωσι σκόρην εἰς τὰ ἰατία τῶν διὰ τὰς παρανομίας των.

Ὅταν, μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Κριμαίας, ἐπένθουν οἱ Παριῖοι διὰ τὴν ἀπώλειαν πολλῶν Γάλλων, ὁ ἀετὸς τοῦ Κεραμικοῦ πλαγίως ὑπεδοθήει τὴν πολλαπλασιασιν τῶν γυμνοτραχήλων καὶ καλλισφύρων ὀρχηστρίδων, ὅπως διασκεδάζωσι τοὺς πένθοντας. Αἱ ἐπελθοῦσαι ἀθρόαι διασκεδάσεις μετὰ τῶν ὠραίων χορευτριῶν κλπ., κατεσίγησαν τὸν στόνον καὶ ἡ πυρίπνοος ἀλλοτε Λατινικῆ συνοικία (ἡ τῶν Παρισινῶν φοιτητῶν) παραδοθεῖσα εἰς τοὺς κώμους, κατηύνασε τοὺς ἄλλους πόθους τῆς...

Αἱ ὀρχηστρίδες καὶ αὐλητρίδες εἶχον εἰς τὰς Ἀθήνας ἀλλοτε ἀρκετὴν πέρασιν, μάλιστα κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν, τῶν Παναθηναίων ἰδίως, καθ' ἃ καὶ λαθρεμπόρια παντὸς εἶδους συνέβαινον. Εἰς τοὺς κώμους καὶ εἰς τοὺς περὶ τὴν θυμέλην βακχικοὺς χοροὺς ὀφείλεται ἡ γέννησις τοῦ δράματος. — Εἰς τοὺς χοροὺς σήμερον καὶ πάντοτε θὰ ὀφείλωνται πολλαὶ κατακτήσεις καὶ τρόπαια ἐπὶ καρδιῶν, καθὼς καὶ πολλὰ ἐπιχειρῆ ἔρωτικά λαθρεμπόρια.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων, ὁ χορὸς μετὰ τῆς ψυχικῆς τέρψεως διαπλάττει καὶ τὸ σῶμα ἐπὶ τὸ ἐρρωμενέστερον, καὶ, ὅπως λέγει ὁ Πόλωνος διδάσκαλος Γκαβλικόφσκις, παραδόξως συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν, τὴν ἐνίσχυσιν, τὴν εὐξίαν καὶ εὐμορφίαν αὐτοῦ. Ἄλλὰ τί ὠραιότερον τῶν στιγμῶν τοῦ χοροῦ; Ὅταν ὁ μελωδικὸς ἤχος τοῦ Στράους ἤχη ἐν αἰθούσῃ πεπλησμένῃ σφριγιδντῶν χορευτῶν, ἀμέσως ἐξαρπάζει, οὕτως εἰπεῖν, τὰς ψυχὰς καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ζύγη ἐναέρια, ὡς ὀρμαθὸς τῆς νυμφῶν περιστρέφονται ἀνω τοῦ ἑδάφους. Ὁ ὄρθος ἐκεῖνος τῶν πολυπτύχων ἐνδυμάτων, τῶν ἀπαστραπτόντων καὶ πεποικιλμένων ὡς τὰ πτερά τοῦ ταύρου, οἱ ἐρρυθμοὶ βηματισμοί, αἱ ἀπυγήσεις τῶν ἀνταλλασσόμενων φαθουρισμῶν, ἀποτρεφούσιν ὅλον τι ἐνερμόνιον, ἵνα μὴ εἰπῶ θεοπέσιον. Ἐπιβλέπων ὁ ὑποχον-

ἀριστὸς πατὴρ πᾶς κόρας του εἰς τὰς ἀγάλας τραπῶν νῦν, ὁ ζήλοπιος αὐτὸς τὴν ὠραίαν πορ. εἰς γὰρ τῆς Ἀλου Ναρκίσσου, ὁ φίλαυτος ἐραστὴς τὴν σκληράν... Ἀλλὰ παρεξέτραπην... ἐλησμόνησα ὅτι περὶ τῆς γενέσεως καὶ διαδόσεως τῶν χορῶν εἶχον νὰ γράψω... Διὸ ἀρχομαι τούτων.

II

Ἄν οἱ ἄνδρες καταγίνωνται εἰς ἐφευρέσεις κοινωφελεῖς καὶ χρυσοπαρόχους, αἱ γυναῖκες, πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ τις, προσπαθοῦσι πάντοτε ἵνα ἐφευρίσκωσι νέα μέσα τερψιπάροχα, ἢ ἄλλως ἀποβλέποντα εἰς τὴν διακόσμησιν τοῦ σώματος καὶ τῆς ἐνδυμασίας. Δι' αὐτὸ καθ' ἐκάστην βλέπομεν μεταβαλλομένους τοὺς γυναικίους συρμούς καὶ τὰς γυναικῆς ἀρεσκομένας πρὸς ὅ,τι καινοφανῆς ἐξωτερικῶς, ἔστω ἀηδὲς κατ' οὐσίαν. Ἄλλ' ἡ Ἄννα Σλεζάκ καὶ ἡ Φανή Ἔσσλερ ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ ὀνομασθῶσιν ἐφευρέτριαι χορῶν, δηλαδὴ ἐφευρέσεως, ἣν δὲν ἀντήλλασον αἱ εὐθυμοὶ νεάνιδες μετὰ τὰς ὠφελιμωτέρας καὶ φιλανθρωπικωτέρας ἐφευρέσεις τῶν ἀνδρῶν.

Ἡ νεάνις Ἄννα Σλεζάκ, περικαλλῆς καὶ χαρίεσσα ἤκησε κατὰ τὸ 1830. Κόρη γεννηθεῖσα διὰ τὴν τέρψιν καὶ εὐθυμίαν ἠρέσκετο νὰ δαπανᾷ τὰς ὥρας ἐν ταῖς διασκεδάσεσιν. Ἡ Ἄννα αὕτη ζῆ ἔτι ἐν Κονοτόπῃ (Konotopys) καὶ διατρέχει τὴν ἕκτην δεκάδα τῆς ἡλικίας τῆς. Αὕτη λοιπὸν φημιζέται ὡς ἐφευρούσα τὴν Πόλκα.

Ἡ Ἄννα παίζουσα ἡμέραν τινὰ ἔκαμεν ἐρρυθμοὺς τινὰς βηματισμοὺς, οὓς ἐπαναλαβοῦσα πολλάκις ἀπέμαθεν ἐντελῶς καὶ, οὕτως εἰπεῖν, ἐσυστηματοποίησεν εἰς χορὸν, ὃν ὁμοῦ δὲν εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ διαδώσῃ ὡς τοιοῦτον. — Παίζουσα τὸ πάλαι καὶ ἡ ἐκ Σικυῶνος Διδουτάδη ἱχνογράφησεν ἐπὶ τοῦ τοίχου τὴν σκιάν τοῦ ἄρκτου τῆς. Τὸ ἱχνογράφημα τοῦτο ἐμνήθησεν καὶ ἄλλοι καὶ οὕτως, ἐν ἀγνοίᾳ ἢ Διδουτάδη, ὡς λέγει ἡ παράθεσις, ἐφευρε τὴν ζωγραφικὴν. — Δὲν ἤλπιζε λοιπὸν καὶ ἡ Ἄννα ὅτι ὁ χορὸς αὗτος ἐμείλλε μετὰ δεκαπενταετίαν νὰ κάμῃ κρόνον ἐν Παρισίῳ καὶ νὰ εἰσαχθῆ εἰς

τὸ Palais-Royal ὑπὸ τοῦ Γρασσότ καὶ καὶ Δεβασσόρ. Καὶ ἴσως μάλιστα ἐξηφανίζετο, εἴαν ὁ διδάσκαλος Ἰωσήφ Νερούδ δὲν τὸν ἐμελοποιεῖ ἐν ἀγνοίᾳ σχεδὸν τῆς Ἄννης καὶ δὲν ἐφρόντιζε νὰ τὸν ἐκμάθῃ εἰς τὰς μαθητρίας του καὶ τοὺς πολλοὺς φίλους του.

Ἐν τούτοις τὸ κοινὸν ἀπεδέχθη εὐμενῶς τὸν αὐτοσχέδιον τῆς Σλεζάκ βηματισμόν, ὃν μετὰ τινὰς ἐλαφρὰς τροποποιήσεις ἐτελειοποίησαν εἰς χορὸν ὀνομασθέντα Polka, κατὰ τὴν τῶν Βοσμεῶν γλῶσσαν, δηλαδὴ ἡμισυν, ἴσως διὰ τὸν βηματισμὸν αὐτοῦ. Μολονότι δὲ οἱ Παριῖοι ἀνοίγουσιν ἀσμένως τὰς ἀγάλας πρὸς ὅ,τι κακὸν καὶ καλόν, ἡ Polka ὁμοῦς ἐβράδυνε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀπέραντον ἐκείνην πόλιν, ἧτις ὁμοῦς κατόπιν τὴν κατέστησε δημοτικὴν καὶ παγκόσμιον.

Οἱ Παριῖοι, εὐχαριστούμενοι μὲν εἰς τὰ καινοφανῆ, ἀλλὰ θέλοντες νὰ τὰ οἰκειοποιῶνται ἢ τροποποιῶσιν, ἵνα μὴ φανῶσι τὰ ξένια ἀποδεχόμενοι ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δημιουργοῦντες, διέπλασαν νέον εἶδος πόλκας, ἢ μᾶλλον αὐτὴν τὴν ἰδίαν πόλκα κατέστησαν χορὸν κωμικώτατον. Τὸν κωμικὸν τοῦτον χορὸν ἐχόρευσαν πρῶτοι οἱ χορευταὶ Γρασσότ καὶ Δεβασσόρ, καὶ ἐκτοτε τὸν ἐχόρευον μικροὶ καὶ μεγάλοι, εἰς τε τ' ἀνάκτορα καὶ τὰ καπηλεία. Ἄλλ' ἡ Πόλκα τῆς Σλεζάκ πρὶν εἰσαχθῆ εἰς Παρισίους, ἔγινε γνωστὴ εἰς τοὺς Βιενναίους διὰ τῆς μεγάλης μουσικῆς ἑταιρίας τοῦ Πέργλερ, ἀρκετὰ ὠφελθεῖς ἐκ τούτου.

Κατὰ τινὰς αὕτη εἰσήχθη εἰς Παρισίους ὑπὸ τῆς ἰδίας Ἄννης τὸ 1840, κατ' ἄλλους δὲ ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν εἰς Βιέννην εἰσαγωγὴν τῆς ὁ Παρισινὸς χορευτὴς Raal, ὃν οὐκ ἔα καθεῦδειν τὸ τοῦ Πέργλερ τρόπαιον ἐχόρευσε αὐτὴν εἰς τὸ Ὠδεῖον. Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ πάγκοινος ἤρκει νὰ εἰσαχθῆ εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνάκτορον, διότι, ὡς γνωστὸν, πρώτη ἡ ἀριστοκρατία καὶ ἔπειτα αἱ ἄλλαι λαϊκαὶ τάξεις φιλοτιμοῦνται νὰ ἀπομιμῶνται ὅ,τι ἐν τοῖς ἀνακτόροις παίζεται πρὸς τέρψιν, καλὸν ἢ κακόν, ἵνα μὴ φανῶσιν ἀσυνεπεῖς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ λεγομένου πολιτισμοῦ! Ἐκτοτε ὁ χορὸς τῆς Σλεζάκ ἐνθρονισθεῖς ἐπὶ τῶν ποδῶν τῶν

χοροδιδασκάλων καὶ τῶν καλλισφύρων χορευτριῶν περιήλθε πάντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον καὶ παρ' ἡμῖν ἤδη ἀρχίζει ν' ἀντικαθιστᾷ τὸν ἐν τοῖς χωρίοις καὶ τισιν ἐπαρχίαις ἔχοντα ἔτι πέρασιν καρσιλαμᾶν καὶ καλαματιανόν, τεθειμένους δυστυχῶς εἰς ἀποστρατείαν ὑπὸ πολλῶν Μωραίτισσῶν.

III

Ἐκ τῆς ψυχρᾶς Ἀγγλίας τῆς μὴ πολυαρεσκομένης εἰς τὰς ἐξάψεις τῶν ἐλευθερίων Γάλλων θρυλεῖται ἐκκινήσας καὶ περιελθὼν τὰς πόλεις ὁ ἀντίχορος (contredanse), ὃν ὁμοῦ δὲν ἐγνώρισαν ἐν Γαλλίᾳ κατ' ἀρχὰς, ἢ ἀπὸ τὸ ὄνομα Trenitz. Ἦτο δὲ ὁ Trenitz οὗτος εἰς τῶν ὀπωσοῦν φημισθέντων χορευτῶν, ὅστις χάριν κερδοσκοπίας μᾶλλον, παραλαβὼν ἐξ Ἀγγλίας τὸν χορὸν τοῦτον τὸν ἔφερεν εἰς Παρισίους. Διότι εἰς Παρισίους κατασταλάζουσιν οἱ ἐφευρέται παντὸς εἶδους πραγμάτων καὶ ἡδονῶν καὶ κακούργιων καὶ δηλητηρίων καὶ μύρων καὶ μυρίων ὄσων.

Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ τὸ Σκωτίζ, Σκωτίζ παρ' ἡμῖν γνωστὸν (Schottisch), εἶναι καταγωγῆς Ἀγγλικῆς, μολονότι ἡ πηγὴ ἀφ' ἧς ἐρανίσθη τὰς ἱστορικὰς ταύτας σημειώσεις, μικρὸν περὶ αὐτοῦ ποιεῖται λόγον, ἀρκεσθεῖσα νὰ εἴπῃ ὅτι ἀγνωστα εἶναι τὰ περὶ τῆς ἐμφανίσεως καὶ προόδου τοῦ Schottisch ἐπὶ τῶν χορευτηρίων.

Ἀνάλογον φήμην τῆς Ἄννης Σλεζάκ δὲν ἡδυνήθη νὰ διατηρήσῃ καὶ ἡ τοσοῦτον διαπρέψασα ἐπὶ εὐξίᾳ καὶ εὐφυίᾳ Φανή Ἔσσλερ. Ἐφευρούσα ἀλλόκοτόν τινα καὶ πρωτότυπον χορὸν Κακοῦκα ὀνομασθέντα, εἶχε κατ' ἀρχὰς φημισθῆ καὶ τὸ ὄνομά τῆς ἐπροφέρετο μετὰ συμπαθείας ὑπὸ τῆς Παρισινῆς νεολαίας, συρρέουσας ἀθρόας ἵνα θαυμάσῃ τὸν πρωτότυπον ἐκείνης χορὸν, τὴν πολυσύνθετον καὶ πολυποίκιλον Κακοῦκα. Τοιοῦτοι χοροί, ὡς καὶ οἱ σημερινοὶ ἐν τῷ μεγάλῳ θεάτρῳ τῆς ἐν Παρισίῳ Opera διδόμενοι ἐπὶ τῆς σκηνῆς, κάμνουσι πολλοὺς ἀπλοῖκους νὰ πιστεύωσιν ὅτι οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων μετατίθενται εἰς τὴν γῆν, καὶ ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ ζητῆ τις παραδείσους, ἀφ' οὗ δύναται, δι' ὀλίγου χρυσαίου, νὰ

68

ΕΘΝΙΚΗ

ἀπολαύση τῶν γλυκυτέρων θωπειῶν τῶν ἀβροτέρων καὶ λαμπροτέρων ἀγγέλων τῶν Παρισίων... Ἰδοὺ διατὶ ζητοῦσι τὸν παράδειτον, ὅσοι μεμακρυσμένοι τῶν παρισινῶν ἡδονῶν, ζῶσι βίον ἀβίωτον, τρώγοντες χονδρὰ φασούλια, καὶ ἀπτοντες κηρία καὶ λιβάνια.

Ἡ κακοῦκα ὁμως μὴ διαδοθεῖσα ἐξηφανίσθη βαθμηδὸν ὁμοῦ μὲ τὴν ἐφευρέτριάν της Φανήν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνταῦθα ὁ λόγος περὶ τῶν ἐν χρήσει μόνον χορῶν δὲν ποιῶ πλείονα περὶ αὐτῆς λόγον, ἀρκούμενος νὰ εἶπω μόνον ὅτι ἡ μὴ διάδοσις του δρεῖλεται ἴσως εἰς τὸ ἐντεχνον τῶν βημάτων, εἰς τὸ δύσκολον τῆς μιμήσεως καὶ τῶν σχημάτων καὶ εἰς τὴν ἀντιζηλίαν τῶν συγχρόνων τῆς Φανῆς χορευτριῶν, αἵτινες δὲν ἐπεθύμουν νὰ ἴδουν τὸν χορὸν αὐτῆς γενικευόμενον.

Αἱ τετράζυγες (Quadrilles), ὁ πολυσύνθετος καὶ ἀπλοῦς ἄμα οὗτος χορὸς, ὃν ὡς ἐπιδόρπιον καὶ τρωγάλιον μεταχειρίζονται εἰς τοὺς χοροῦς, τάσσοντες αὐτὸν συνήθως εἰς τὸ τέλος τῶν χορῶν, καθὼς καὶ τὸ Κοτιλλῶν (Cotillon), ὁ παντομικὸς καὶ ἰλαρὸς οὗτος χορὸς, ὑπῆρχον ἤδη γνωστὰ κατὰ τὸν 17^{ον} αἰῶνα.

Ὁ χοροδιδάκκαλος Γκαβλικόφσκης ἀποκαλεῖ ὑβριστὰς τῆς γαλλικῆς φιλοκαλίας τοὺς καλοῦντας τὴν σημερινὴν ἀντιχορίαν ἐθνικὴν τῶν Γάλλων ὄρχησιν. Ἡ γνησία, λέγει, ἀντιχορία τῶν ἀρχαιοτέρων Γάλλων ἐξέλειψεν, ὡς ἐξέλειψαν καὶ αἱ εὐρύχωροι αἰθούσαι τῶν μεγάλων χορευτηρίων μετὰ τῆς ἐπιθυμίας ἐκείνης ἧτις καθίστα ἐφαμίλλους τοὺς χορευτὰς τῶν οἰκῶν καὶ ἀνακτόρων πρὸς τοὺς τῶν παρισινῶν θεάτρων. Ἡ σημερινὴ ἀντιχορία, μονότονος ἕνεκα τῶν ἀδιαλείπτων πέντε σχημάτων, δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ σεμνὸς τις χορὸς, ἢ μᾶλλον περίπατος, καθ' ὃν λαμβάνουσιν ἀναψυχὴν οἱ ἐκ τῶν στροβιλισμάτων τοῦ βάλς καὶ τῶν ἄλλων χορῶν ἀπαυδήσαντες χορευταί.

Αἱ τετράζυγες τῶν Λογγιστῶν (Quadrilles des Lanciers) ἀπομίμησις ἀπλῆ τῶν τετραζύγων ἀνεφάνη ὀλίγον μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν Quadrilles.

IV

Ὡς ὅλα τὰ ἔθνη ἔχουσι τὰς ἰδίας ὀρέ-

ξεις τῶν καὶ δι' ἰδίων τρόπων ἐκφράζουσι τοὺς ὄστρους των, οὕτω καὶ οἱ Πολωνοὶ ἔχουσι τὸν ἐθνικὸν τους χορὸν, ὅστις κατὰ τὴν πληροφορίαν χοροδιδακτάλου Πολωνοῦ εἶναι ὁ δημοφιλέστερος χορὸς τῆς Πολωνίας.

Ὁ χορὸς οὗτος εἶναι ἡ Μαζούρκα (Mazurka-Polonaise), ἧτις ἀντικαθιστᾷ ἐν πολλαῖς ἐσπερίαις τὰς γεγνηρακυίας τετράζυγας διὰ τε τὸ ποικίλον τῶν σχημάτων καὶ τὸ ζωηρότατον τῶν βηματισμῶν. Τοῦ χοροῦ τούτου ἡ γέννησις ἀκριβῶς εἶναι ἀγνωστος. Ἐνατρέχει ὁμως εἰς ἐποχὴν ἀρχαιοτέραν τῶν Quadrilles.

Οἱ Πολωνοὶ, λέγει ὁ προειρηθείς Γκαβλικόφσκης, ἐκδηλοῦσι τὴν ἰδιοτροπίαν αὐτῶν ἐν τῇ ὄρχήσει ταύτῃ, καθ' ἣν ἕνεκα τοῦ ἐθνουσιώδους Πολωνικοῦ ὄστρου οὐδὲν ὀρίζεται, οὐδὲ ἡ συνέχεια τῶν βημάτων οὐτε ἡ τάξις τῶν σχημάτων, καθότι ὅπου ἡ φαντασία ἐπικρατεῖ, ἐκεῖ κανόνες δὲν τηροῦνται. Ἔννοεὶ δὲ πᾶς τις ὅτι αἱ ἀοριστὰς αὐταὶ δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὸν ἔρωτα ὃν ἔχουσιν οἱ Γάλλοι πρὸς τὰ εὐχερῆ πράγματα.

Γερπνὸς ὢν ὁ χορὸς οὗτος διατρέχει ἤδη πλείστας πόλεις καὶ φαίνεται ὅτι οὐ μόνον δὲν ἐγήρασεν, ὡς αἱ Quadrilles, ἀλλὰ καὶ βαίνει πρὸς τὴν ἀκμὴν του.

Περὶ δὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ λίαν ἀγαπητοῦ τοῖς Γάλλοις Στροβίλου (Vals) ὀλίγα γνωρίζομεν, διότι καὶ ἡ μικρὰ πηγὴ ἀφ' ἧς ἠρύσθη τὰ πλείω τῶν ἱστορικῶν τούτων σημειωμάτων φαίνεται πως στεῖρυσασα. Τὸ πιθανὸν εἶναι ὅτι τὸ κοπιῶδες βάλς, ὃπερ εἶναι παρὰ τοῖς εὐστρόφοις Γάλλοις, ὅτε ἡ Μαζούρκα παρὰ τοῖς Πολωνοῖς καὶ ὁ συρτὸς παρὰ τοῖς ἐπαρχιώταις καὶ χωρικοῖς Ἑλλησιν, ἀνεφάνη ἐν ταῖς Παρισίαις αἰθούσαις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος. Διελθὼν ἐν τάχει τὸν Ῥήνον διεσπάρη εἰς τὰ περίξ καὶ ἤδη χορεύεται μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως παρὰ τοῖς Ἑυρωπαίοις καὶ Ἀμερικανοῖς κλπ. Οἱ Γάλλοι τοσοῦτον εὐχαριστοῦνται μὲ τὸν χορὸν ταῦτον, ὥστε καὶ τὸ ὄνομα των τῷ προσέθεσαν, καὶ ῥῆμα valser ἐποίησαν.

Τὸ γερμανικὸν vals, ὃπερ οἰκειοποιοῦνται οἱ Γερμανοὶ ὡς ἐθνικὸν των χορὸν, δὲν εἶναι ἢ μίαν ἀπλοποίησιν τῶν βηματισμῶν τοῦ Γαλλικοῦ στροβίλου.

Τὸ galop ἐπὶ τέλους, δυνάμενον καλῶς νὰ μεταφρασθῇ καλπασμός, ἐξεκίνησεν ἐξ Οὐγγαρίας κατὰ τὸ 1824 καὶ περιήλθε μετὰ ταχύτητος τὰς εὐρωπαϊκὰς πόλεις, καὶ χάρις εἰς τὰς κερδοσκοπικὰς μερίμας καὶ τὴν χορευτικὴν τέχνην τοῦ Γαβάρνη καὶ Βαλζάκ, οὐχὶ εὐκαταφρονήτων χορευτῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐγένετο ἀσπαστὸς παρὰ παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Ἀλλὰ κοπιαστικὸς ὢν, μετέχων τῆς εὐστροφίας τοῦ βάλς δὲν συνειθίζεται πέρα πολὺ πρὸς λύπην ἐκείνων οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ ἔχωσι ζκλισμένας σχεδὸν τὰς κυρίας ἐπὶ τῶν ἀγκαλιῶν των.

Περὶ δὲ τῶν πολυσυνθέτων χορῶν, ὅσοις αἱ ὄρχηστρίδες τῶν θεάτρων καὶ οἱ χορευταί χορεύουσιν, ἀν δὲν ἦναι περιττὸν τις νὰ εἶπη τι, εἶναι ὁμως δύσκολον νὰ ἀνεύρῃ τοὺς ἐφευρετὰς των ἢ τὰ ἔτη τῆς ἐμφανισεῶς των. Μολονότι πάντες οὗτοι δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ αὐτοὶ οἱ ἐν χρήσει εὐρωπαϊκοὶ χοροὶ, τροποποιηθέντες καὶ διαποικιλιθέντες παντοιοτρόπως ὑπὸ τῶν χορευτῶν.

Χορῶν τοιοῦτων εὐμοιρεῖ ἡ Ἰσπανία καὶ αἱ ὄρχησεις τῶν λευκοδέρμων καὶ εὐστρόφων Ἰσπανίδων, μετὰ ἀπαραμίλλου χάριτος ἐνίοτε παντομικῶς παριστάνοσαι δρακμάτια, εἶναι ὅτι ὠραῖον καὶ μεθυστικὸν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ θεατοῦ.

Περὶ δὲ τῶν ἐλληνικῶν χορῶν καὶ ἰδίως τῶν νεωτέρων ἐθνικῶν, τῶν οὐχὶ ἀμοίρων χάριτος καὶ τέχνης, ἐν ἐτέρῳ ἄρθρῳ θὰ γίνῃ λόγος ἐκτενεστέρος· διότι ἡ ποιητικὴ τοῦ Ἑλλήνος φαντασία ἀνέμιξεν ἐν τοῖς χοροῖς τὴν ποίησιν καὶ πολλὰ ἀδόμητα ἐν τοῖς χοροῖς τῶν χωρικῶν καὶ κλερτῶν εἶναι παραδείγματα θαυμαστά ἀπλότητος καὶ παθοποιίας, ἀποπνέοντα θάμνου ἀγνὴν ὄσμην, καὶ πυρίτιδος, καὶ ἄκρας εὐαισθησίας καὶ κεχρωματισμένα περιέργως πως Ὀσσιάνειον χροῖαν καὶ Ὀμηρικὴν μεγαλοπρέπειαν· περιέργως δὲ, λέγω, διότι ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ἐπιθυμεῖ καὶ ἐν ὧραις μεγάλης χαρᾶς ὀδυρμὸν λανθάνοντα νὰ μιγνύῃ. Τοῦτο δὲ φαίνεται παρατηρήσας κατὰ βάθος ἄλλοτε ὁ Κοραῖς, ἥστειεύετο καλῶν ἐνίοτε κλαυθουπόλια τὸν ἐλληνικὸν λαόν.

Πόσῃν δὲ ὕλην παρέχουν οἱ ἀρχαῖοι χοροὶ περιττὸν γὰ εἶπη τις· διότι διακο-

σίων περίπου χορῶν αἱ ὀνομαστικαὶ διεσώθησαν παρὰ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων.

TIM. Δ. ΑΜΠΕΛΛΑΣ.

Π. ΧΙΣΤΟΥ

ἐπιστολιμαία διατριβὴ περὶ τῆς ποιήσεως ΤΩΝ ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΩΡΑΝ ΙΣΤΡΙΑΝ.

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 100.)

Δ^{ον}. Ὁ κατὰ τὴν μεταστοιχείωσιν τῆς ἑλλην. ποιήσεως χαρακτῆρ τῶν Ζακυνθίων ποιημάτων.

Πρὸς τοιοῦτον χαρακτῆρα τῆς νέας ἑλλ. ποιήσεως, συνεμορφώθη καὶ ὁ Ζακύνθιος λάτρης τῶν μουσῶν, ἐπὶ πέντε αἰῶνας. Οὐχὶ εἰς τύπους ἀρχαῖκῆς μορφῆς ἐκφράσεως ἐκχειρίζει, ἢ εἰς ἐλπίδας καὶ προνοίας τὸν λόγον ἀρχαίας ψευδοθησείας ἐνισχύει ἐπιθυμίας ψυχῆς, ἢ εἰς κόσμον μυθολογικὸν καὶ τερατώδη περιπλανᾷ ἰδέας καὶ ἐννοίας. Χριστιανὸς ὁ Ζακύνθιος ποιητῆς εἰς τὸν λυτρωτὴν τοῦ κόσμου ὄλου, εἰς τὴν μεσιτείαν τῆς Παναγίας μητρὸς καὶ τῶν Ἁγίων ἐνατενίζων, ἐναποθέτει ὅλας τὰς ὑπὲρ πατρίδος καὶ τῶν οἰκιακῶν περιπετειῶν προσδοκίας του. Κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην χρωματίζει ἐνερμονίους ἐκφράσεις αἰσθημάτων καὶ συμπαιθεῖων ὑπὲρ τοῦ πάσχοντος. Μεταχειρίζεται κατὰ ποιητικὰς μελωδίας τὴν γλῶσσαν αὐτὴν, δι' ἧς ἐπιδεικνύει ζωὴν τινὰ καὶ ὑπαρξίν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ὁ Ἕλλην καθ' ὅλην τὴν ἐπὶ δουλείας θανατορανεῖαν του, καὶ τὴν ὁποίαν εὐλαβοῦνται ἐπὶ εἴκοσιν αἰῶνας σοφοὶ τῆς Εὐρώπης καὶ βάρβαροι κατακτηταί. Μὲ τὴν λέξιν ἐκείνην καὶ τὸν ῥυθμὸν, μὲ τὰ ὅποια ἐθρονήθη χυνόμενον αἷμα πληγῶν, καὶ ὑμνήθη ἡ θυσία ὑπὲρ ἐλευθερίας, περιγράφει ἐθνικὰ κατὰθώματα καὶ δεινοπαθείας ἰδιωτικοῦ βίου ὁ καλλιεργημένος ποιητῆς ἡμῶν. Εἰς τὸν αὐτὸν κόσμον τῆς φύσεως καὶ οὗτος ἐργάζεται, οἶον καὶ ὁ ὁμοιοεφυρῆς τοῦ ἔθνους. Ἐκ τῶν ἐθνικῶν περιπετειῶν, παθημάτων, συνχωτισμῶν καὶ συμβημάτων τοῦ δη-

μουσίου και ιδιωτικού βίου συλλέγει την ὕλην, λαμβάνει τὰς ἐντυπώσεις, εκπλήττεται τὴν φαντασίαν, συγκινεῖται τὸ αἶσθημα. Κατὰ τὰς αὐτὰς οὖν μορφὰς και τοὺς ἰδίους τύπους τῆς ποιήσεως, μὲ τὰς ὁποίας διατυπώνει τὸ σχῆμα τῶν οἰκείων ποιημάτων ὁ σύγχρονος ὁμοιοθετῆς, διαμορφώνει τὰς ποιήσεις και στιχουργίας ὁ Ζακύνθιος. Ἀπλή ὑφή, λέξις ἀνθηρὰ και διαγραφικὴ, τόνος ἰσχυρὸς και νεώτερον μέτρον Ἑλληνικόν, οἷον συνήρμωσεν ἡ γλῶσσα κατὰ χρονικὰς μεταβολὰς και περιπετείας, ὑφαίνουσι τὰς ἐκφράσεις του. Οὐδέποτε παγιδεύει αὐτὸς τὴν λέξιν μὲ ἀρχαίους τύπους ἢ παραμορφώσεις, ἢ ἔχει ἀχρηστον και παλαιωμένην. Οὐδέποτε πολυπλέκει τὸν ἀναλυτικὸν λόγον, ἢ ρυθμίζει μὲ ἀπρηχαιωμένον και ἀχρηστον νῦν εἰς εὐφώνιον χρονικὸν μέτρον, ὡς ποιεῖ τὴν σήμερον ὁ σχολαστικὸς ἢ λογιώτατος ποιητῆς τῆς Ἑλλάδος, ὅστις μὲ λέξιν σπανίαν και ἀκατάληπτον, μὲ λόγον πολὺπλοκον και πολυσύνθετον, και μέτρον ἀχρηστον και ἀνεφάρμοστον εἰς τὴν παρούσαν εὐφώνιον τῆς γλώσσης προσπαθεῖ νὰ καλλωπίσῃ τὰς Μούσας, αἵτινες ἀποστρέφονται τὰς παρηγήσεις του και ἐκφωνήσεις ὡς βρυκόλακος βρυγμούς και φόβητρα. Ἐπτανήσιος ὁ Ζακύνθιος, και Ἐπτανήσιος ὁ ὁποῖος, ὡς ἄλλοτε ὁ Κρητικὸς και Κύπριος Βενετοκρατηθεὶς κατὰ τοὺς ἀπερασμένους αἰῶνας, και ἐπὶ τοῦ παρόντος μετὰ πολιτισμένων ἐθνῶν συγκοινωνῶν, πάντοτε συνῆλθε και συνέρχεται εἰς ἐπάφην μὲ τὰ νεώτερα πολιτισμένα τῆς Εὐρώπης ἔθνη, εἶχεν εὐκολον τὸ πανεπιστήμιον τῆς Εὐρώπης, ἐφωτίζετο εἰς τὴν ἀκμαίαν και ἀνθηρὰν Ἰταλίαν, και μετοχετεύει τὰς ἐκεῖθεν προσκτωμένας γνώσεις εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστρέφων. Διὸ προσκολληθεὶς πάντοτε εἰς τὴν ποιητικὴν παράδοσιν και τύπον, καθ' οἷον διεμορφώθη ὁ ἑλληνικὸς μεσαιῶν, ἀείποτε ἀντεπροσώπωσε κατὰ τὰς ποιητικὰς τεχνουργίας τὸ εὐρωπαϊκὸν σύστημα τῆς συναφείας τοῦ νεοελληνικοῦ και λατινικοῦ κόσμου, ὃν ἡ χριστιανωσύνη ἱεροποίησε, και ὁ πολιτισμὸς ἐτελειοποίησεν. Ἐνῶ δὲ τοιαύτη ὑπάρχει ἡ μόρφωσις τῆς καλλιτεργουμένης ποιήσεως τοῦ Ζακύνθιου, ἀς φέρωμεν τὴν ἐποψὴν μας εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῆς.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ἐὰν και ὑπεδουλώθη, διὰ τὸ φύσει ὄμως ἰσχυρὸν τοῦ νοῦς, και τὸ ὠραῖον τῆς χώρας ἡδυνήθη, ὡς εἶπομεν, και ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀμαθοῦς ὄχλου νὰ δείξῃ ζωγράφου τῆς φύσεως και τῶν παθημάτων μὲ τὴν μελωδικωτάτην τῶν εἰχῶν ἀρμονίαν (1). Ἀς λέγῃ ὁ Λαμαρτίνος ὅσα θέλει κατὰ τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς ποιήσεως (2). Ἡ φαντασία ἐνταῦθα παρήγαγεν ὄχι χυδαίαν και ἀτεχνον ποιήσιν, ἀλλὰ πλήρη ἐμπνεύσεων, τῆς ὁποίας ἡ οὐσία ἀπήτησε σπουδὴν και τέχνην, λέγει ὁ συμπατριώτης τοῦ Λαμαρτίνου Βιλμαίν (3)· και ὁ φαντασίας γέμων ποιητῆς Ζακύνθιος ὄχι κατώτερος εἰς αὐτὴν φαίνεται. Ἀλλ' ἡ εὐφυΐα πρὸς ἐποποιεῖαν παρὰ τοῦ νησιώτου κατὰ τοὺς παρελθόντας τῆς ἐθνικῆς δουλείας χρόνους δὲν ἔχει ἀντικείμενα μεγαλοβρόμων και θαυμαστῶν τοῦ ἔθνους ἐπιχειρήσεων, ὅθεν νὰ συνάγῃ τὴν ὕλην και διατρέφεται. Τὸ ἔθνος ὄλον ὑπόδουλον, ἐὰν μὲν ἐφάνερωνεν Ἀχιλλεὺς τινὰς ἢ Ὀδυσσεῖς, ἐπάνω τῶν ὄρων, ἵνα καλλιπεῖως ἐξυμνηθῶσι, ἐπειδὴ δὲν μετέβαλλε τύχην και μὲ ὄλας αὐτῶν τὰς ἀνδραγαθίας, διέλαμπε μόνον εἰς τὸν κόσμον μὲ τινὰ ἀτομικὰ κατορθώματα. Οἱ δὲ μεμονωμένοι ἥρωες του διεφημίζοντο μόνον εἰς τὸ στενὸν ὄριον τῆς οἰκείας χώρας δι' εὐτολμίας ἣτις διέτρεφε τὴν ἐλπίδα ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους. Ἐκ τούτου ἡ ἐπική ἐξαψὶς τοῦ συμπολίτου ποιητοῦ δὲν ἐσπινθηροβλεῖτο παρὰ τοῦ θαυμασμοῦ ἥρωϊκοῦ τινος ἔργου πρὸς πλήρες μεγαλείον ὄλοεθνοῦς ἀνεξαρτησίας. Ἐλείπον λαμπρὰ και εὐδόκιμα ἐθνικὰ κατορθώματα ἵνα καταστήσῃσι τὸν σύγχρονον ἱστορικὸν κόσμον τοῦ ἐποποιεῖ, και τὰ ὁποῖα διεγείροντα τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτοῦ νὰ ὑποκινήσῃσι καρδίαν και γλῶσσαν πρὸς ἐξυμνησιν. Διὸ ὡς και οἱ ἄλλοι ὑμνοποιοὶ Ἐπάρχος ὁ Κερκυραῖος, ὃς θρηνεῖ τὴν καταστροφὴν

(1) Οἰκονόμου Γραμματικῶν σελ. κη'.—Pouqueville voyage en Moré. T. S.—Fauriel discours préliminaire des chants populaires de la Grèce.

(2) Les chants qui nous semblent de monter, jusque ici que si les grecs modernes ont recouvert la valeur de leurs aïeux, ils sont loin encore de rapeler leur genie poétique. Il y a plus de Leonidas et de Themistocles que d'Homeres et de Tyrtes.

(3) Villemain compendio sullo stato dei Greci p 57—Οἰκονόμου Ἑλλήν. Προφορὰ σελ. 760.

τῆς Ἑλλάδος, και Μάνθος ὁ Ἠπειρώτης, ὅστις κλαίει τὴν συμφορὰν και αἰχμαλωσίαν τοῦ Μωρέως, κλαίει και οὗτος τὰς ἐθνικὰς ἀτυχίας μᾶλλον, ἢ αἰνεῖ τοὺς προμάχους τῆς ἐκψυχούσης ἐλευθερίας.

Ἐν Ποιήματα ἐπικά. Κορωναίου, Γουζέλης, Σαβόγια, Ζήνου, Εὐγενίου Βουλγάρως, και Λουκάνου μεταφράσεις ἐπικῶν ποιημάτων.

Ὁ Ἐρωτόκριτος ὑπὸ Κορνάρου, ὁ Τεγυαπιέρας ὑπὸ Τρεβώλη και ἄλλα. Ἀλλ' ὡς περὶ τούτων ἱκανῶς διέλαβεν ἡ νεοελληνικὴ φιλολογία ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν ἡμετέρων Νερουλοῦ και Βρεστοῦ, και τῶν ἀλλογενῶν Τέλφου, Λαγγίου και Γιδέλλου παραλείπομεν. Περιοριζόμεθα δὲ εἰς τὰ τοῦ Κορωναίου, Γουζέλου, Ζήνου, Λουκάνη και Βουλγάρως ὡς εἰδικὰ Ζακυνθίων.

Μόνα ἥρωϊκὰ κατορθώματα ἐν Ἰταλίᾳ τοῦ Ναυπλιώτου Μερκουρίου Μπούγια, ἀπογόνου τοῦ Μουρίκη Πρίγγηπος τοῦ ἐν Ἠπειρῷ τῆς Ἑλλάδος Ἀγγελοκάστρου, διεγείρουσι τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ Ζακυνθίου ποιητοῦ Κορωναίου, τοῦ συνακμάζοντος περὶ τῷ 1520, ἵνα ἐποποιήσῃ τὸν αἶνον πρὸς τὸν Ἕλληνα μαχητὴν. Αὐτὸς ἀρχηγὸς πεντακοσίων Ἑλλήνων στρατιωτῶν γενναιοψύχων, ρίπτεται εἰς τὰς φλόγας τῶν μαχῶν κατὰ τοὺς πολέμους Φλωρεντίας, Λομβαρδίας, Πίζας, Μιλάνου, Ρετικῆς και ἐπὶ τοῦ συνδέσμου τοῦ Καμβραῖ. Ὁδηγεῖ πολυαριθμοτέρους στρατοῦς τοῦ Δουκὸς τῆς Βενετίας, τοῦ Δουδοβίκου ἸΒ' βασιλέως τῆς Γαλλίας, και τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Μαξιμιλιανοῦ. Ἀποκτᾷ εἰκοσιμίαν σημαίαν ἐκ τῶν ἐχθρῶν. Μάχεται και ἀγωνίζεται ὡς ἀνδρεῖος ἱππότης· και βραβεύεται παρὰ τῶν βασιλέων, οὓς ὑπηρετεῖ, μὲ μεγάλας τιμὰς και ἀξιώματα. Τὴν φήμην τῶν ἔργων τοῦ Ἕλληνος ἥρωος θέλει ὁ πρῶτος ἀποπειρώμενος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ ἐποποιεῖαν Κορωναίας νὰ διακωνίσῃ· και μὲ δεκαεννέα ἄσματα εἰς πολλὰς χιλιάδας στίχους πολιτικῶς δεκαπεντασυλλάβους ὑφιστάμενα νὰ ἐκθέσῃ. Ὅθεν ὄλους τοὺς τύπους χριστιανικῆς ἐποποιίας χρῆται. Οὐδὲν μυθολογικὸν ἢ ἀπρηχαιωμένον, ἢ ἀσυνήθιστον ἦθος ἐπὶ τῶν χρόνων του

ἀναφέρει ἢ καλλωπίζει. Ζωγραφεῖ πιστῶς τὰ πράγματα ὡς εἶναι. Καὶ διὰ τοῦ φυσικοῦ αὐτῶν μεγέθους και μεγαλείου σπεύδει νὰ εκπλήξῃ τὴν φαντασίαν και διεγείρῃ τὸν ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὴν ἐπιδεικνυομένην ἑλληνικὴν ἀνδραγαθίαν κατὰ τὰ νικηφόρα πεδία τῆς Ἰταλίας και Γερμανίας. Οὕτως ἡ πρότασις ὄλας ἐπιφαίνεται χριστιανική:

Ὡ Δέσποτα παμβασιλεῦ και τῶν ἀπάντων κτίστα
Εὐσπλαγγνε και μακρόθυμε και τῶν κινδύνων
ἰύστα.

Ἀνδρείας τοῦ Μερκουρίου βυλόμενος νὰ γράψω
Και τ' ὄνομά σου τ' ἄγιον εἶνε μου χρεῖα νὰ κράξω
Ὅτι ἐν σὴν βοήθειαν ἐμοὶ εἰς τοῦτο δὲ τὸ πρᾶγμα
Μὴ δώσης, ὡ παντάνακτα, δὲν γράψω οὐδὲν γράμμα.
Μὲ τὴν βοήθειαν σου λοιπὸν τῶρα νὰ γράψω ἀρχίζω
Και ν' ἀναπαύσω γνωστικὸς, ἀφροὶ τὸ γράψω ἐλπίσω.

Σὺ δὲ δός μου τὴν χάριν σου διὰ νὰ τελειώσω.
Κ' εἰς αὐθεντὸς Μερκουρίου τὰς χεῖρας νὰ τὸ δώσω.

Πιστῶς δὲ ζωγραφεῖ τὴν εἰκόνα και τὸ ἦθος τοῦ Μερκουρίου :

Εὐμορφος ἦτον σὸ κεφάλαι και καλοσυνθεμένος
Κάτασπρος εἰς τὸ πρόσωπον ἀγγελουμορφωμένος
Τὰ πόδα εἰς τὰ μάγουλα, πορφεύρα εἰς τὰ χεῖλη,
Δοξάρι τοῦ ματόφρουδου ἢ χάρις τὸ ἐφίλει.

Ἄλλας δὲ καλλονὰς τοῦ ποιήματος τούτου, διαθέσεις, ἐλαττώματα νῦν παραλείπω και ἱκανῶς ἐξηγήθην περὶ τοῦ σωζομένου χειρογράφου τοῦ ποιήματος αὐτοῦ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ κατὰ τὴν ἐπιστολήν πρὸς τὸν βασιλικὸν βιβλιοφύλακα Ἰππότην Προμύν (1).

Ἀτυχῆς ἐφάνη ὁ Ζακύνθιος Γουζέλης ὃς ἠθέλησε νὰ ἐπικλασθῇ τὴν Καλλιόπην ἵνα ἐξυμνήσῃ τὸν Πάριδα (2). Ὁ μῦθος αὐτοῦ ἀπρηχαιωμένος, και τὰ ἀναφερόμενα πράγματα ἀσύμφωνα τῶν θρησκευτῶν δοξασίων και τῶν κοινωνικῶν ἐθίμων τοῦ νεωτέρου· και ἡ ἀφύης αὐτοῦ ἐκφράσις ἔφερε τὸ ποίημα εἰς αἰώνιον λήθην. Πόσον δὲ ἠθέλεν οὗτος εὐδοκίμησῃ, τὸ μᾶλλον, ἐὰν ἀντὶ νὰ περιφέρηται εἰς τὴν πεπαλαιωμένην Ἰδὴν, ἢ εἰς τὰς ἐρωτικὰς πλάνας τοῦ μυθιστορικοῦ Μεσαιῶνος,

(1) Ὅρα τὸ ἐμὸν Ἰταλιττὶ ἐκδοτὸν Cenni sopra alcuni codici greci che si trovano nelle biblioteche d'Italia scritti da P. Chiotti—Sienna 1862. (Ἐγγραφή δὲ τὸ ποίημα ἐν ἔτει ἀπὸ ἐν μηνὶ Οκτωβρίῳ ἰά ἐν Βενετίας).

(2) Ἡ κρίσις τοῦ Πάριδος ὑπὸ Γουζέλου τῷ 1817.

εθέρπει την ήρωά του εις τὰ βουνα τῆς Ἀλβανίας ἢ τῆς Ρούμελης; Τίς Ὀσιαν νίος Κελτός Ὀμηρος ἠθέλε διαμείνει εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἕλληνος καὶ ἀνάπτει τὴν ἀνδρικήν καρδίαν εἰς ἐξύμνει τὸν Καστριώτην, τοῦ ὁποίου ἕως καὶ τὰ κόκκαλα ἐνομίζοντο ὅτι ἠδύνατο νὰ ηλεκτρίσωσιν ἀνδρείαν, ὅτε οἱ ἐχθροὶ ἔτριβον αὐτὰ εἰς τὰ ὄπλα των (1). Δὲν ἔλαβε λοιπὸν ἥρωα πρωταγωνιστὴν τοῦ ἔπους αὐτοῦ, θεμελιωτὴν ἀνεξαρτησίας ἢ ἄλλως πῶς εὐεργετήσαντα τὸ ἔθνος. Οὐτε ἐστράφη καὶ εἰς τὸ ναυάγιον τῆς ἑλληνικῆς δόξης, ὅπου φυσικὴ φαντασία ἀλαξέυτου νοῦς ἐδιηγείτο ἀνδραγαθήματα κατακλονίσαντα τὴν τυραννίαν (2), ἵνα συνάξῃ ὕλην καὶ συβράβη ἐπεισόδια ἐπικῆς πράξεως. Καὶ εἰς ἐμμιμήθη τοὺς νεωτέρους μεγάλους ἐποποιούς τῶν ἀλλογενῶν εἰς τὴν διάταξιν καὶ κανονικότητα τοῦ ποιήματος, τὴν σύμπλεξιν τῶν ἐπεισοδίων καὶ τὴν χρονικὴν διάρκειαν τῆς λύσεως, ἢ ἑλλειψίς ζωηρῶν εἰκόνων καὶ μεγάλων ἐνοιῶν, ἀτυχὲς καὶ ἐπιτετηθευμένον κατέστησε τὸ ποίημα, ἐνῷ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἔμεινε καθαρωτέρα τῶν ἄλλων πρὸ πολλοῦ γραφέντων.

(Ἀκολουθεῖ).

ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΩΝ

ἦΡΟ

ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

« υιοῦ. »

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 100).

II

— Εὐχαριστήσατε τὸν πατέρα μου, εἶπεν ἡ νέα κόρη, ὠθοῦσα τὸν Κ. Λέοντα πρὸς τὸν Κ. Δεβρῦνον· δέχεται τὴν πρότασίν σας.

— Ὅποια εὐγνωμοσύνη! ἀνέκραξεν ὁ

(1) Πρ β. Storia di Giorgio Castriota Napoli— καὶ Φιλήμονος Ἱστορία δοκ. φιλ. ἑταιρείας σελ. 20.
(2) Παρέβαλε τὰς εἰκόνες τοῦ ποιήματος σελ. 214, τὰς πλεονεκτικὰς περιγραφὰς 216, 240, 148 κτλ. ἀλλ' οἱ στίχοι εἶναι ἀνίστη βιασμένοι καὶ πάλαι γίνονται εἰς τὸ ποίημα γραμματολόγος καὶ μυθολόγος, καὶ ἕως ἡμιτελῆς ποιητής' παρ. σελ. 281.

Λέων, λαμβάνων τὰς χεῖρας τοῦ πατρός:

— Ἀγαπάτε λοιπὸν πολὺ τὴν κόρην μου;

— Ἐξ ὄλης μου τῆς καρδίας, κύριε.

— Καὶ πιστεύετε ὅτι θὰ κατορθώσετε τὸν σκοπὸν σας;

— Εἶμαι περὶ τούτου βέβαιος.

— Τί εἰσόδημα ἔχετε ἤδη;

— Τίποτε...

— Ἐν τούτοις ἔχετε μίαν θέσιν, μοῦ τὸ εἶπατε πολλάκις.

— Ναι, κύριε, εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν.

— Πόσον κερδίζετε τὸν μῆνα;

— Ἐκατὸν δεκατρία φράγκα καὶ ἐξήκοντα πέντε ἑκατοστά.

— Τοῦτο δὲν εἶναι ἀρκετόν.

— Δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ θὰ ἀφήσω τὴν θέσιν ταύτην.

— Προσεξάτε! δὲν θὰ δυνηθῆτε νὰ κερδίζετε τόσα δι' ὄλης σας τῆς παιδείας.

— Ἐξέλθετε τῆς ἀπάτης, κύριε. Ζῶμεν εὐτυχῶς εἰς αἰῶνα ὅπου ἡ ἐργασία εὐρίσκει τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς.

— Ἐν τούτοις ἕως τῶρα μόνον ἑκατὸν δεκατρία φράγκα, καὶ ἐξήκοντα πέντε ἑκατοστά τὸν μῆνα εὐρίσκετε.

— ἕως τῶρα δὲν ἠγάπων, κύριε, καὶ τὸ εὐτελὲς τοῦτο ποσὸν ἦρκει εἰς τὰς ἀπλάς ὀρέξεις μου.

— Καὶ, ἔχετε πολλὰς γνώσεις, ἐπανάλαβεν ὁ Κ. Δεβρῦνος· μετὰ τὸν θαυμασμὸν ἀνθρώπου, γνωρίζοντος μόνον ἕκ μὲν τῆς γλώσσης του ἀκριβῶς τὰ ἀναγκαῖα γράμματα εἰς τὸ νὰ πωλῇ ὑφάσματα, ἐκ δὲ τῆς ἀριθμητικῆς πῶς νὰ κερδίζῃ εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα τοῖς ἑκατόν.

— Ναι, κύριε, γνωρίζω πολλά.

— Τὴν ἀγγλικὴν τὴν ὀμιλεῖτε;

— Τροχάδην.

— Τὴν γερμανικὴν;

— Ὡς τὴν γαλλικὴν.

— Τὴν ἰταλικὴν;

— Εἰς τὰ δάκτυλα.

— Τὴν ἰσπανικὴν;

— Θυμάσια.

— Τὴν λατινικὴν, τὴν ἑλληνικὴν;

— Κατὰ βάθος. Γνωρίζω ἐπίσης τὴν ἀραβικὴν.

— Τὴν ἀραβικὴν! ἔ! πάτερ μου, ἰδοὺ ὠραῖον τῷ ὄντι πρᾶγμα! Ἐάν ἐγνω-

ρίζετε τὴν ἀραβικὴν, πόσον θὰ ἦσθε εὐχαριστημένος!

— Πῶς, κύριε, ἀναγινώσκετε τὰ μακρὰ, λεπτὰ καὶ στρεβλὰ αὐτὰ γράμματα τὰ ὁμοιάζοντα μὲ μακαρόνια;

— Ἀναμαρτήτως.

— Ἰχνογραφεῖτε ἐπίσης;

— Ναι! εἴμπαρῶ νὰ κάμω καλὸν ἀντίγραφον μεγάλου ζωγράφου. Κάμνω ὀλίγον τὸν ἀρχιτέκτονα, εἶμαι πολὺ δυνατὸς εἰς τὴν χημείαν, γνωρίζω τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν, τὴν φυσικὴν ἱστορίαν· ἐξήσκησα τὴν νομικὴν. Καὶ νομίζετε ὅτι ἐντὸς ἔτους δὲν θὰ κερδίσω πενήκοντα χιλιάδας φράγκων ἐξ ὄλης τούτων!

— Πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων! εἶναι πολὺ χρυσιῶν· ἀλλὰ δὲν παλινωδῶ καὶ θὰ τηρήσω τὴν ὑπόσχεσίν μου. Ἐπανάλαβετε τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1838. Ἐν τούτοις θὰ σᾶς ἐδίδα παρευθῆς τὴν θυγατέρα μου, εἰς εἴχετε ὅσα ἐξώδευσαν οἱ γονεῖς σας διὰ νὰ σᾶς μάθωσιν ὅτι γνωρίζετε, καὶ ἀμαθῆς ἀκόμη εἰς ἦσθε.

— Ὅτι περιμένετε μεθ' ὑπομονῆς κατὰ τὸ διάστημα ὀλοκλήρου ἔτους, Ἰουλία; εἶπεν ὁ Λέων εἰς τὴν νεάνίδα.

— Ναι, φίλε μου, σοὶ τὸ ὁμύω.

— Λοιπὸν, κύριε, τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1838, εἶπεν ὁ Λέων ἀποχωρῶν, ἀφοῦ ἔθλιψε τὴν χεῖρα ἐκείνης ἣν ἠγάπα.

— Κύριε, ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι δοῦλός σας, ὑπέλαβεν ὁ Κ. Δεβρῦνος, εἰς τὰ χεῖλη τοῦ ὁποίου ἡ φράσις αὕτη, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπαναλάβει κατὰ τὸ διάστημα εἰκοσαετίας, πάντοτε ὡς ἀκίς ἀπεχαιρέτιζε πελάτην του τινὰ ἢ ἀγοραστήν, ἐπανάληροτο ἀκαταπαύστως, κεκοσμημένη μὲ τινα ἐπιτετηθευμένον τρόπον καὶ ἀσήμαντον μειδίωμα.

III

Δέκα καὶ ἡμισὺ μῆνας μετὰ τὴν σκηναὶν ταύτην, ἀνθρώπος τις ὠχρὸς, μὲ γενειάδα μακρὰν, μὲ παρειὰς κοίλας, σχεδὸν βακενδύτης, ἐκάθητο εἰς δωμάτιον χαμηλὸν, σκοτεινὸν καὶ νοσῶδες ἀθλίου τινὸς τοῦ Δουδίνου ξενοδοχείου. Ἄφησε τὴν κεφαλὴν του νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ στήθους του, καὶ ἐκράτει διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς πιστόλιον μὲ τὸν λύκον τοῦ ὁποίου ἔπαιζε διὰ τῆς δεξιᾶς. Ὁ ὠχρὸς,

ἰσχνὸς καὶ βακενδύτης αὐτὸς ἀνὴρ, ὅστις πρὸ δύο ἡμερῶν δὲν εἶχε φάγει τίποτε, ἦτο ὁ Λέων, μέλλων νὰ τινάξῃ τὸν μυελὸν του διὰ τοῦ πιστολίου.

Ἐπιστολὴ ἕκειτο ἐπὶ τῆς τραπέζης φέρουσα τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἰουλίας.

Περιεῖχε δὲ τὰ ἐξῆς:

« Παντοίως προσεπάθησα νὰ κερδίσω τὸ ποσὸν ὅπερ ὁ πατήρ σου ἐζήτησε, εἶμαι πτωχότερος νῦν ἢ ὅτε τελευταῖον σὲ εἶδον καὶ ἀπὸ δύο ἡμερῶν εἶμαι νήστις. Ὅταν θὰ λάβῃς τὴν ἐπιστολήν ταύτην θὰ ἦμαι νεκρὸς. Ὅτι ἀποθάνω συλλογιζόμενος σέ. Ἢ σφαῖρα πιστολίου θὰ προλάβῃ νὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἡ πείνα θὰ ἐξετελεῖ εἰάν ἦθελον τολμήσει νὰ περιμένῃ ἀκόμη.

Ἐἴσω εὐτυχῆς, Ἰουλία· τοῦτο θὰ ἦναι ἡ τελευταία μου εὐχὴ πρὶν ἢ ἀποθάνω.

» 18 Ἰουλίου 1838.

» ΛΕΩΝ. »

Ὁ Λέων ἀνέγνωσε πάλιν διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν ἐπιστολήν ταύτην καὶ τὴν ἐσφράγισεν.

— Ἐμπρὸς, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἂς χωρῖσθῶμεν τῶν ἐβδομάδων τῶν ὑπολειπομένων ἕως τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1838, καὶ ἀνέστηρε τὸν λύκον τοῦ εἰς χεῖρας του πιστολίου, ἐτοιμαζόμενος νὰ στρέψῃ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ κροτάφου του· καθότι οὗτος ὁ τὰ πάντα γνωρίζων, εἰς εὐρεν ὅτι εἰς τὸν κροτάφον καὶ ὄχι εἰς τὸ στόμα πρέπει νὰ διευθύνῃ τὴν βολὴν τοῦ πιστολίου ὁ θέλων ν' ἀποθάνῃ ἀσφαλῶς καὶ ἀκαριαίως.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ σύρῃ τὴν σκανδάλην, ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἠνοιχθῆ ἰσορροπιῶς, δίδουσα εἰσοδὸν εἰς ἀνδρὰ εὐσαρκον, μὲ πρόσωπον φλυκταινώδες, ἐνδεδυμένον ἀναξυρίδα ἐξ ἐριούχου, μὲ περιζώμα λευκὸν ἀνεταλαμμένον καὶ σχηματίζον γωνίαν. Ὁ ἀνθρώπινος οὗτος μαστόδους, ἦτο ὁ κύριος τοῦ ξενοδοχείου ἐνθα ὁ Λέων ἔζη, εἰάν δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ τοῦτο ζῆν.

Τὸ πρῶτον κίνημα τοῦ Λέοντος, τὸ κίνημα τοῦτο, τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι τις ποτὲ κύριος, ὑπῆρξεν ὄχι ν' ἀφήσῃ τὴν σκανδάλην, ἀλλὰ ν' ἀποσύρῃ τὴν χεῖρά του ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν εὐρίσκετο, καὶ

νά κρύψῃ τὸ ὄπλον του ὀπισθεν τῆς ῥά-
χεώς του.

Ἄλλὰ τὸ κίνημα τοῦτο δὲν διέφυγε
ποσῶς τὸν κάπηλον, ὅστις πλησιάζων
τὸν νέον τῷ εἶπε·

— Τί λοιπὸν κάμνεις αὐτοῦ ; — Καὶ
ἔσυρε πρὸς ἐαυτὸν τὴν χεῖρα καὶ τὸ πι-
στόλιον.

— Ἐμελλες νὰ κτυπηθῆς μετὰ τὸ πι-
στόλιον ἔ ;

Ἄδων ἔκαμε σημεῖον κατανεύσεως.

— Καὶ τὰ τεσσαράκοντα σελλίνια
ὅπου μοῦ χρεωστεῖς ;

— Δὲν τὰ ἔχω.

— Καὶ λοιπὸν ὄχι μόνον δὲν μετὰ πλη-
ράνεις ἀλλ' ἀκόμη φονεύσαι εἰς τὸ ξε-
νοδοχεῖόν μου, δηλαδὴ καταστρέφεις τὴν
ὑπόληψιν τῆς οἰκίας μου καὶ μετὰ ἔμπερ-
δεύεις μετὰ ἄνθρωπον νεκρὸν ! Δός μου τὸ
πιστόλι σου.

— Διατί ;

— Καὶ ἐρωτᾷ ! Διὰ νὰ σὲ ἐμποδίσω
νὰ φονευθῆς προτοῦ μετὰ πληρώσεως. Ἀφοῦ
δὲ λάβω τὰ χρήματά μου, κάμε ὅ,τι θέ-
λεις· θὰ μοῦ ἴναι πολὺ ἀδιάφορον· πρέ-
πει ὅμως νὰ φονευθῆς ἔξω ἀπὸ τὸ σπήτι
μου.

— Οὕτω λοιπὸν δὲν ἔχω οὔτε τὴν ἐλευ-
θερίαν ν' ἀποθάνω ! ἐπιθύρουν ὁ Δέων,
τὸν ὅποιον ἡ ἀθλιότης, ἡ ἀπελπισία, ἡ
πέινα καὶ ἡ συγκίνησις, ἥτις προηγείται
τῆς αὐτοκτονίας, εἶχον ῥίψει εἰς πλήρη
νάρκην, καὶ ὅστις μόλις γνωρίζων τι ἔ-
πραττεν, ἔτεινε τὸ ὄπλον του εἰς τὸν ξε-
νοδόχον.

— Ὑστερον ἀπὸ ὅλα, ὑπέλαβεν, εἶμαι
ὀφειλέτης σου, σοὶ ἀνήκω, κάμε με ὅ,τι
θέλεις. Φυλάκισόν με ἔάν σοι φαίνεται
καλόν.

— Εἶσαι λοιπὸν πολὺ δυστυχής ;

— Ἄ ! ναί, εἶμαι.

— Δὲν εἰξεύρεις λοιπὸν νὰ κάμῃς ἐρ-
γασίαν τινά ;

— Τὰ πάντα γνωρίζω.

— Τὰ πάντα ;

— Ναὶ τὰ πάντα, ἀπὸ τῆς ἀραβικῆς
γλώσσης μέχρι τοῦ τρόπου τοῦ κατα-
σκευάζειν οἰκονομικὸν σαπώνιον· καὶ ἐν
τούτοις ἀποθνήσκω τῆς πείνης.

— Διάβολε ! τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ
δὲν δίδει γῶμί, καὶ σὺ δὲν εἶσαι ὁ πρῶ-
τος ὅστις ὑποφέρει.

— Ἡθέλησα νὰ γίνω διδάσκαλος· μοὶ
προσέφεραν χίλια διακόσια φράγκα τὸ
ἔτος ! Χίλια διακόσια φράγκα ὅπως διέρ-
χωμαι τὰς ἡμέρας μου προσπαθὼν νὰ ἐκ-
παιδεύσω ἓνα σωρὸν ἡλιθίων ἀπὸ ὀκτώ
ἕως δώδεκα ἐτῶν ἀμαθετέρων, ἀηδετέ-
ρων, ἀσχημοτέρων τῶν μὲν ἀπὸ τοὺς δε-

— Ἐπειτα ;

— Ἐπειτα ἔκαμα μετάφρασιν ἀρα-
βικῶν ᾠδῶν, μεγαλοπρεπῶν, ἐντελῶς
ἀγνωστων ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἱκανῶν νὰ με-
ταρρυθμίσωσιν ὅλην τὴν φιλολογίαν τῆς
Ἄρκτου.

— Λοιπὸν ;

— Λοιπὸν ὁ ἐκδότης μοῦ ἐζήτησε
δύο χιλιάδας φράγκων ἵνα τυπώσῃ τὴν
μετάφρασίν μου.

— Ἐπρέπε νὰ ἐπιχειρήτῃς ἄλλο τι.

— Ὅπερ καὶ ἐπραξα. Ἐζήτησα ἐργα-
σίας ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν κυβέρνησιν.

— Καὶ ἐπετύχατε ἀμέσως ; λέγουσιν
ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν αἱ κυβερνήσεις ἐνα-
σχολοῦνται εἰς τὸ νὰ ἐνθαρρύνουν τὰς
τέχνας.

— Μοὶ προσέφερον ὀκτακόσια φράγκα
διὰ νὰ ἀντιγράψω ἓνα Βελασκέζην καὶ
μοῦ ἐχρειάζετο ἔτους ἐργασίας.

— Ἄ ! τοῦτο εἶναι πολὺ διασκεδα-
στικόν ! Ἐξακολούθει, εἶπεν ὁ ξενοδόχος
θέτων τὰς χεῖράς του ἐπὶ τῶν ἰσχύων,
καὶ φαινόμενος ὅτι λαμβάνει τὸ μεγα-
λειτερον ἐνδιαφέρον εἰς πᾶν ὅ,τι ἤκουε.

— Σὲ διασκεδάζει λοιπὸν τοῦτο ;

— Πολύ.

Καὶ ὁ κύριος τοῦ ξενοδοχείου ἐκάθησε,
διότι ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦτο καλλίτερον
νὰ κάθηται ἢ νὰ μένῃ ὄρθιος.

— Ἀπευθύνθη εἰς μίαν ἐφημερίδα,
ὑπέλαβεν ὁ Δέων, ὅπως μεταφράζω τὰς
ξένας εἰδήσεις καὶ κάμνω ἀρθρα ἐπιστη-
μονικά. Εἰς τὸ τέλος ἑνὸς μηνὸς εἶχα
κερδίσει ὀγδοήκοντα φράγκα καὶ λάβει
τὴν διαταγὴν νὰ μὴ γράψω πλέον περὶ
ἐπιστημῶν· διότι οἱ συνδρομηταὶ ἐδήλω-
σαν ὅτι τοῖς ἦτο ἐνοχλητικὸν τὸ ται-
εῦτον.

— Τρόντι ! αὐτὰ τὰ ἐπιστημονικά
ἀρθρα εἶναι ἀνευπόροτα ! ὑπέλαβεν ὁ ξε-
νοδόχος μετὰ χονδροῦ γέλωτος.

— Τότε συνήθροισα τοὺς τελευταίους
μου πόρους καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἄγγλιαν.

— Καὶ ἐκαμῶς καλῶ,

— Ὀμιλῶν καθαρῶς τὴν ἀγγλικὴν
διενούμην νὰ δώσω μαθήματα τῆς γαλ-
λικῆς εἰς νέους εὐγενεῖς· ἀλλ' εἶχον τὴν
ἀνοησίαν νὰ προφέρω τὴν λέξιν ὑποκά-
μισον ἐνώπιον μιᾶς λαίδυ, μητρὸς ἐνὸς
συμπατριώτου σας, καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέ-
ραν μετὰ ἀπέπεμφαν.

— Καὶ ἀπὸ τότε ;

— Ἀπὸ τότε δὲν ἔκαμα τίποτε. Ἦλθον
νὰ κατοικήσω εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν σας, καὶ
σὰς χρεωστῶ ἤδη τεσσαράκοντα σελλίνια.

— Ἐπρέπε νὰ εὐχαριστηθῆς μετὰ τὴν
πρώτην θέσιν τὴν ὅποιαν εὔρες, τῶν χι-
λιῶν διακοσίων φράγκων.

— Νὰ ἀρκεσθῶ εἰς αὐτὴν ; ἐπροτί-
μων νὰ ἀποθάνω.

— Ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι εἰς ὅ,τι ἔχω,
εἶπεν ὁ κύριος τοῦ ξενοδοχείου μετὰ ὑπε-
ρηφανίας, καὶ εἶναι εἴκοσιν ἔτη τώρα ὅ-
που κάμνω τὸν μάγειρον !

— Ἴσως θὰ ἤρκούμην ἔάν δὲν ἦμην ἐ-
ρωτευμένος.

— Εἶσαι ἐρωτευμένος ;

— Ναί. Καὶ διὰ ν' ἀπολαύσω ἐκείνην
τὴν ὅποιαν ἡγάπων ἐπρέπε νὰ κερδίσω
πεντήκοντα χιλ. φράγκα ἐντὸς ἑνὸς ἔτους.

— Πεντήκοντα χιλιάδας φράγκα εἰς
ἓν ἔτος, καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω ἀκόμη παρὰ
χιλίας λίρας στερλίνας, τὸ ἥμισυ τοῦ πο-
σοῦ τὸ ὅποιον ἐχρειάζεσθε, καὶ εἰς εἴ-
κοσιν ἔτη ! ἦσουν τρελός, φίλε μου.

— Καὶ εἰς ἕξ ἑβδομάδας τελειώνει
τὸ ἔτος. Ἴδου διατί ἤθελον τόσον νὰ ἀπο-
θάνω σήμερον, παρὰ νὰ περιμένω τὴν ἐ-
ποχὴν ταύτην.

Ὁ ξενοδόχος ἐφάνη σκεπτόμενος βραδέως.

— Μοῦ ἔρχεται μία ἰδέα, ἀνέκραζεν
αἰφνης.

— Εἰς σὰς ;

— Εἰς ἐμέ. Σοῦ χρειάζονται πεντή-
κοντα χιλιάδες φράγκα ;

— Ναί.

— Ἐάν σοῦ προμηθεύσω ἐξήκοντα
χιλιάδας θὰ μοῦ δώσης τὰς δέκα ;

Ὁ Δέων παρετήρησε τὸν ξενοδόχον ὡς
νὰ παρετήρει παράφρονα.

— Ὀμιλῶ σπουδαίως.

— Δύνασθε νὰ μοῦ προμηθεύσετε ἐξή-
κοντα χιλιάδας φράγκων ;

— Ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς.

Ὁ Δέων ἠγέρθη καὶ ἐπήδησεν εἰς τὸν
πράχηνον τοῦ ξενοδόχου τοῦ ὅστις ἀπω-

θῶν διὰ τῆς χειρὸς τὴν οἰκειότητα ταύ-
την ἐξηκολούθησεν·

— ἔχεις καλὸν στόμαχον.

— Ἐξαίρετον ! ἀλλὰ τί ἐνδιαφέρει ὁ
στόμαχός μου ;

— ἔχεις κάμει καταχρήσεις ;

— Ποτέ.

— Θὰ νυμφευθῆς ἐκείνην τὴν ὅποιαν
ἀγαπᾷς ;

— Πῶς ;

— Διὰ τοῦ θάρρους· ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι
χρειάζεται.

— Τί ἐννοεῖτε ;

— Ἐνδύσου.

— Δὲν ἔχω ἄλλα ἐνδύματα ἀπὸ αὐ-
τὰ τὰ ὅποια φορῶ.

— Θὰ σοῦ δανείσω ἐν τότε, καὶ θὰ
στείλω ἓνα κουρέα νὰ σὲ ξυρίσῃ· θὰ
ὑπάγωμεν εἰς ἓνα μέγαλον κύριον, εἰς ἓνα
λόρδον, εἰς ἓνα ὁμότιμον τῆς Ἀγγλίας.

— Ὅστις θὰ μοὶ δώσῃ ἐξήκοντα χι-
λιάδας φράγκων ;

— Ὅστις θὰ σὲ κάμῃ νὰ τὰ ἀποκτή-
σης ἔάν ἔχῃς καλὸν στόμαχον.

— Δὲν ἐννοῶ τίποτε.

— Δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ ἐννοήσης.
ἔχεις καλὸν στόμαχον ;

— Ναί, σοὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω.

— Ἀγαπᾷς τὸ περιστέρι ;

— Τί ἔχει νὰ κάμῃ τὸ περιστέριον
εἰς ὅλα ταῦτα ;

— Ἀποκρίσου με, ἀγαπᾷς τὸ περι-
στέρι ;

— Τὸ λατρεύω !

— Ἐσώθῃς, καὶ ἐγὼ κερδίζω δέκα
χιλιάδας φράγκα. Περιμένε με, ἐπιστρέ-
φω εἰς μίαν στιγμὴν.

Εἴκοσι λεπτὰ μετὰ τὴν συνδιάλεξιν
ταύτην, ὁ Δέων, ξυρισμένος, ἐνδεδυμέ-
νος φόρεμά τι τετράκις πλατύτερον δι'
αὐτὸν, ἀλλὰ καθαρώτερον ἐκείνου τὸ ὅ-
ποιον ἀπὸ μηνὸς ἐφόρει, ἐξήρχετο τοῦ ξε-
νοδοχείου του, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν
ξενοδόχον του, παρὰ τοῦ ὁποῦ δὲν εἶχε
δυνηθῆ ἀκόμη νὰ μάθῃ ποῦ τὸν ἔφερε
καὶ ποῖαν σχέσιν ἠδύνατο νὰ ἔχωσι τὰ
περιστέρια μετὰ τὸν ἔρωτά του καὶ τὰς πεν-
τήκοντα χιλιάδας φράγκων τῶν ὁποῶν
εἶχεν ἀνάγκην.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΚΟΡΑΞ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ.

(Μῦθος Δισώπου.)

Εἰς τὴν κορυφὴν πτελέας μαῦρος κόραξ καρφωμένος
 Εἰς τὸ στόμα του τυρὸν
 Κάτασπρον καὶ δροσερὸν
 Ἐφερε κλεμμένον μὲλις ἀπὸ πρόβουμα ποιμάνος.
 Ἐπὶ τὴν ὁσμὴν του ἰσραλάθη
 Εἰς τῶν θάμνων τῆς τῆς βλάτης
 Πόνηρῃ καὶ δολοπλόκῳ ἀλεπού κι' αὐτῆς ἡ γλῶσσα
 Αὐτὰ ἤρχισε νὰ κόπτη καὶ νὰ βράπτῃ ἄλλὰ τόσα·

« Πτηνὸ κάλλους καὶ χαρίτων.
 Κόρακά μου! καλὴμέρα!
 Ἐχικόρακα πῶς ἦτον
 Καὶ κατέβης τὸν αἰθέρα; ...
 Ὁ ταχέως πετῶν
 Καὶ ἀπὸ τὸν ἀέτον
 Καὶ κρατῶν εἰς τὰ πτερὰ
 Τοῦ αἵματος τὰ πτερὰ!
 Ἐθυσίχες γλυκὺ ζῆμα
 Καθὸς ἔχει ἀπὸ σῆμα!
 Καὶ μὰς ἰδιόχνης ἴν' ἄλλος τῆς φωνῆς σου τῆς
 Ἀνεκταχέως ἔχει τὸ πτηνὸ τῆς οἰκουμένης!»

Γλυκανθίς εἰς τοὺς ἐπαίνους κ' ἐν πομπῇ ζητῶν
 Τὴν βασιλικὴν φωνὴν του νὰ ἐκχύσῃ καὶ νὰ κρώξῃ,
 Ἄνοιξεν ὁ κόραξ στόμα καὶ τοῦ ἔπεισε τοῦ χάχα
 Τὸ τυρὶ ... ἀρπάξουσά το αὐτὸ εἶναι ὄλο τάχα;
 Ἐκραξεν ἡ ἀλεπού,
 Καὶ μὴν τρίθηκε καὶ ποῦ;
 Τὸ κατέφασε καὶ εἶπεν, «ἴνα ἔτι, μυελὸς
 Σὲ χρειάζεται καὶ τότε ἀναξ γίνεσαι καλός»
 Τὸ τυρὶ αὐτὸ ἀξίζει
 Τὴν ἐξῆς μου συμβουλίτσαν, ἥτις θησαυροὺς σοῦ
 [γίττει·

Ποτὲ, φίλε κόρακα!
 Μὴν ἀκούσης κέλακα.
 Ἄν ὁ κόραξ ἐξορύττῃ ὀφθαλμοὺς ἀποθανόντων,
 Ἐξορύττει, κόρακά μου, μυελοὺς ὁ κέλαξ ζώντων.»

Π. ΣΟΥΤΖΟΣ.

Ὁ ἀβραάμ...
 ἔκτο ἂν ἐνομιθῆται...
 μαρτυροῦντο...

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ.

Τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν, διατρέχον τὸ τέταρτον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του ἔτος, σκοπὸν ἔχει νὰ διδάσκη τέρπον. Δι' ἄρθρων ποικίλων, ἱστορικῶν, φυσικῶν, βιογραφικῶν κτλ. μεμιγμένων μετὰ διηγημάτων καὶ μυθιστορημάτων ἀναπαυόντων τρόπον τινὰ τὸν ἀναγνώστην ἀπὸ τὰ σπουδαῖα ἀναγνώσματα, προσπαθεῖ νὰ διαδώσῃ γνώσεις ποικίλας καὶ ὠφελίμους εἰς πάντα Ἑλληνα καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πτωχότερον ἕνεκα τοῦ εὐώου τῆς τιμῆς.

Ἐκ διαλειμμάτων κοσμεῖται δι' εἰκόνων ὠραίων ἐπεξηγουσῶν τὰ διάφορα ἄρθρα.

Ἡ «Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη», ἐκδίδεται κατὰ δεκαπενθήμερον εἰς φυλλάδιον ἐκ 16 μεγάλων σελίδων.

Τιμὴ ἑτησίας συνδρομῆς μετὰ τοῦ ἀναποσπάστου παραρτήματος (ἐπίσης ἐκ 16 σελίδων, μικροτέρου σχήματος, συγχειμένου) εἶναι δραχμαὶ μὲν δέκα διὰ τὸ ἐσωτερικόν, φράγκα δὲ δεκαἕξ διὰ τὴν Τουρκίαν καὶ Αἴγυπτον.

Εἰς τοὺς ἤδη ἐγγραφομένους συνδρομητὰς καὶ προκαταβάλλοντας τὴν συνδρομὴν των δίδονται ΔΩΡΕΑΝ οἱ κατὰ τὸ τρίτον ἔτος ἐκδοθέντες 19 ἀριθμοὶ τοῦ παραρτήματος «Ὁ Υἱὸς τοῦ Διαβόλου» ὑπὸ Παύλου Φεβάλ.

Αἰτήσεις μὴ συνοδευόμεναι μὲ τὸ ἀντίτιμὸν τῆς συνδρομῆς δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.

Α. ΣΚΑΛΙΔΗΣ.